

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ
KOMİSYONU
KADINLARIN İŞ VE AİLE YAŞAMLARININ
UYUMLAŞTIRILMASINDA KARŞILAŞILAN
SORUNLARIN TESPİTİ VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİNİN BELİRLENMESİ
ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

—●—
20 Nisan 2022 Çarşamba

—●—
KONU:

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı temsilcilerinin sunumu

20 Nisan 2022 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.40
BAŞKAN: BELGİN UYGUR (Bahkesir)

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın kıymetli temsilcileri, sayın basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır. Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi Beşinci Yasama Yılıının 12’nci Toplantısını açıyorum. (*)

Değerli üyelerimiz, değerli katılımcılar; kadınların iş ve aile yaşamlarının uyumlaştırılması alanında uzman kurumlarımızın dinlemeye devam ediyoruz. Bugünkü toplantımızda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın temsilcilerini dinleyeceğiz. Bizleri kırmayıp davetimize icabet ettikleri için Komisyonumuz adına kendilerine teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Dilerseniz Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı temsilcilerinin sunumlarıyla başlayalım.

Genel Müdür Yardımcısı Sayın Zergül Özbilgiç; Sanayi ve Teknoloji Uzmanı Sayın Nilay Camcı; Komisyonumuza hoş geldiniz.

Buyurunuz lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bizi davet ettiğiniz için teşekkür ediyoruz. Bu, çok kıymetli bir konu gerçekten. Ben, çalışan bir kadın yönetici olarak da hakikaten çok derinden hissediyorum bu konunun kıymetini.

Şimdi, bizim Bakanlığımız -malumları olduğu üzere- sanayi, teknoloji, yatırım ve bunların teşviki alanında faaliyet gösteren bir Bakanlık. Biz sizin davetinizi alınca bütün birimlerimizle ve bağlı kurumlarımızla temas ettik -biraz süremiz kısaydı ama- edebildiğimiz kadar. Onlarla, tam bu konuyla ilgili olmasa da kadınlarla ilgili, kadınların girişimciliğinin teşvikiyle ilgili neler var, hangi politikalar var, onları öğrenmek için temas kurduk. O çerçevede Nilay Hanım’la beraber sizler için bir sunum hazırladık. Ben uzmanlarınızla görüşürken şunu öğrendim: Zannediyorum daha çok kreş konusunda bir beklentiniz varmış.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Sanayi Bakanlığınızın, sizin çalışmanızın da olduğunu biliyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Evet, evet; doğru, çalışma var. Ben Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünü temsilen geliyorum, arkadaşım da öyle. Biz, bu kreşlere ve yaşlı bakımevlerine teşvik veriyoruz, bizim görevimiz orada devreye giriyor ama biz elimizden geldiği kadar Bakanlığımızın görev alanıyla ilgili bir sunum hazırlamaya gayret ettik, bunun için de temel politika dokümanlarında neler var, oradan başladık.

30 slayt civarında bir sunumumuz var. Zaman kısıtlamamız var mı, ne kadar süre içinde tamamlamamızı arzu edersiniz?

*Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Yani yirmi dakika, yarım saat makul bir süre çünkü soru-cevap da olabilir. Bir yarım saatte toparlanır diye tahmin ediyorum. Soru-cevapla da geliştirebiliriz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Evet, tamam; süremiz gayet yeterli. Teşekkür ederim.

Biz öncelikle kalkınma planında kadınlarla ilgili neler var, daha üst başlık olarak oradan başladık. Gördük ki teşvik ve desteklerin kullanımıyla ilgili (322)’nci başlıkta şöyle bir ifade yer alıyor: “Sanayi ve teknoloji bölgelerinde sunulan hizmetler geliştirilecek, bu bölgelerin sanayinin rekabetçiliğine ve verimliliğine daha etkin katkı vermesi sağlanacaktır.” Bunun alt açılımına baktığımız zaman da konumuzla ilgili bir etkinlik olması gerektiğini görüyoruz. Orada da (322.2)’de şöyle bir hüküm var: “Sanayi ve teknoloji bölgelerinin kuruluşunda planın öncelikli sektör ve gelişme alanları dikkate alınarak mevcut ve gelecekte olabilecek ihtiyaçlara yönelik sayıları, kapasiteleri, kreş ve ulaşım imkânları, birbiriyle iş birliği ve entegrasyonu artırılabilecektir.” Bu çerçevede de kredi mekanizmalarıyla desteklenmesi de yine kalkınma planında öngörülmüş. Bunun dışında (600) no.lu başlıkta “Haklar konusunda kadın-erkek fırsat eşitliğini güçlendirecek şekilde kadınların ekonomik, sosyal, kültürel hayata ve karar alma mekanizmalarının her düzeyine aktif katılımı özellikle yerelden başlayarak teşvik edilecektir.” denmektedir.

Tedbir 603’te ise kadınların ekonomik faaliyetlerinin geliştirilmesi için kadın girişimcilere iş geliştirme süreçlerinde danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulacak, bu alandaki desteklerde kadınlara öncelik verilecektir. Bu kapsamdaki faaliyetlerden bir tanesi de hayata geçirilecek KOBİ rehberliği ve teknik danışmanlık sisteminde kadın girişimcilerin de etkin olarak danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinden yararlanabilmesi için faaliyetler yürütülecektir. Gerçekleştirilecek faaliyetlerden de burada yine bahsediliyor.

Bunun dışında bu tedbirlerle ilgili neler yapıyoruz, kısaca onlardan bahsedeyim; devamında daha detayına gireceğim KOBİ rehberliği ve teknik danışmanlık konusunda. İşletmelerin ihtiyaç duydukları rehberlik ve danışmanlık hizmetlerine nitelikli ve sürdürülebilir bir şekilde ulaşılabilmesini teminen KOBİ rehberliği ve teknik danışmanlık sistemi kurulmuştur. Malumunuz, Bakanlığımıza bağlı KOSGEB başkanlığı yürütüyor bu çalışmaları. Bu çerçevede işletmelerin finansman, uluslararasılaşma, teknoloji, yenilik, dijitalleşme ve büyüme alanlarında hizmet alabilecekleri teknik danışmanların başvuruları komisyonlar vasıtasıyla değerlendirilmeye devam edilmektedir. Başvurusu bulunan adayların yetkilendirmesi yapılarak ilan edildikten sonra yetkilendirilmiş teknik danışmanlar, alacakları danışmanlık hizmetlerinin desteklenmesi amacıyla işletme geliştirme destek programı, teknik danışmanlık desteği kullanabileceklerdir. Bu destekler de özellikle kadınlar için de çok önemli destekler; iş hayatına, girişimciliğe yabancı olan bu kadınlarımız için.

Bunun dışında, Sosyal Destek Programı yeniden yapılandırılacak ve uygulaması yaygınlaştırılacaktır; 671 no.lu başlıkta yer alan hüküm bu. Bu çerçevede Sosyal Destek Programı özellikle toplumun dezavantajlı kesimlerinin -yani bu anlamda “dezavantajlı kesim” olarak nitelendirilmesi de aslında ne kadar doğru bilmiyorum. Bu tanım da belki değişmeli, bu başlık altında çünkü kadınlardan bahsediyor- ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılımlarını sağlamak, üretkenlik ve yetenek gelişimini destekleyerek istihdam edilebilirliği arttırmak amacıyla sosyal girişimciliği ve sosyal sorumluluk faaliyetlerini de teşvik edecek şekilde yeniden yapılandırılacaktır. Kalkınma Ajanslarımızın faaliyetlerinden bir tanesi bu SOGEP. Kalkınma Ajanslarımız, kuruluşundan bugüne kadar kadınların iş hayatına katılması, mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, sosyal yaşamlarının desteklenmesi ve iyileştirilmesi gibi konularda yürütülen 348 projeye 2022 yılı fiyatlarıyla yaklaşık 148 milyon TL’lik destek sağlamış, yararlanıcıların eş finansmanı ile birlikte yani kendi sağladıkları finansmanla birlikte toplam 200 milyon TL yatırım hacmi oluşturulmuştur. 2019 yılından bu yana Sanayi

ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Kalkınma Ajansları tarafından 81 ilde yürütülen Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı SOGEP’le sosyal konularda kadın, genç ve dezavantajlı bireylerin eğitim ve istihdamına yönelik projeler hayata geçirilmekte; istihdam edilebilirliğin artırılması, sosyal girişimciliğin desteklenmesi, sosyal içerme ve kurumsal sosyal sorumluluğun geliştirilmesi hedeflenmektedir. SOGEP kapsamında kadın kooperatiflerine yönelik toplam 8 projeye 10 milyon TL destek verilerek yararlanıcılarının eş finansmanı dâhil 13 milyon TL’lik kaynak harekete geçirilmiştir.

Orta vadeli programda ise “İstihdam Politika ve Tedbirleri” başlığı altında “Kadınlar, gençler ve engelliler gibi özel politika gerektiren grupların iş gücü piyasasına girişlerini ve kalıcı olmalarını hedefleyen İş Kulübü Programları yaygınlaştırılacaktır.” ifadesi yer almaktadır. Bunun dışında “Kadınların, ekonomik hayata etkin katılımını teminen, iş kurma ve geliştirme süreçlerinin kolaylaştırılması, e-ticaret platformlarında daha fazla yer almalarının teşvik edilmesi ve kadın kooperatifçiliği güçlendirilerek destekleyici hizmetlerin sunulması ile kadınlarda finansal okuryazarlığın geliştirilmesi için gerekli çalışmalar sürdürülecektir.” ifadesi yer almaktadır.

Bunun dışında “Ödemeler Dengesi Politika ve Tedbirleri” başlığı altında da KOBİ’lerin kadın ve genç girişimcilerin ihracatını artırmaya yönelik özel programların uygulanmasına ilişkin bir hüküm yer almaktadır.

Bakanlığımız tarafından hazırlanan Sanayi ve Teknoloji Strateji Belgesi’nde ise “Beşerî Sermaye” başlığı altındaki “Sürdürülebilir İlerleme İçin Beşerî Sermayenin Gelişimi” alt başlığında şöyle bir ifadeye yer verilmektedir: “Onbirinci Kalkınma Planında 2023’e kadar kadının istihdam oranının %29,4’ten %34’e çıkarılması hedeflenmiştir. Yetenek kapasitesinde kadınların iş hayatına katılımlarının artırılması için girişimcilğe yönelik eğitimler verilmesi, sanayi ve teknoloji bölgelerinde kreş yapılmasının yanı sıra dijitalleşme ile öne çıkan yazılım ve bilişim alanlarında esnek çalışma şartlarının yaygınlaştırılmasına geliştirilecek yatırım ve politikalarda ayrıca öncelik verilecektir.”

Bu çerçevede, bu politika belgelerinden sonra Bakanlığımızca geliştirilen çeşitli mekanizmalar ve çalışmalara değinecek olursak, Milli Teknoloji Genel Müdürlüğümüzün Milli Teknoloji Hamlesi kapsamında hazırladığı Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi söz konusu ve bu stratejinin önceliklerinden biri, kadınların girişimcilikte ve ekonomik alanda eşit şartlar altında sahip oldukları potansiyeli açığa çıkarmalarını sağlamaktır. Üniversitelerin fen, teknoloji, mühendislik, matematik alanında okuyan ve bu bölümlerden mezun olan kadınların oranı yüzde 40’a yaklaşmakta ve yine bu STEM alanlarında doktora derecesine sahip kadınların oranı da yüzde 50’nin üzerinde seyretmektedir; çok güzel rakamlar bunlar. Startups.Watch 2020 raporuna göre ise 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de kadın girişimciler tarafından kurulan ya da kadınların ortak olduğu teknoloji tabanlı şirketlerin kurulan toplam şirketlere oranı yüzde 16,2’dir. 2022 yılında ise ülkemizde gerçekleşen 294 yatırımın sadece 40’ı yani yüzde 14’ü kadınlar tarafından ya da kadınların ortak olduğu girişimlerle yapılmıştır. Yani şunu görüyoruz ki eğitim anlamında aslında çok başarılı, yüzde yüksek ama girişimcilik alanına girdiği zaman destek lazım, dolayısıyla da daha düşük. Verilen eğitimler, destekler bu anlamda çok kıymetli.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – “2021” olarak geçsin “2022” dediniz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – O şöyle: Başka bir yerde herhâlde geçiyor, bu Startups. Watch 2020, bir de 2021’le ilgili bir şey var ama burası 2020, 2021 ayrı.

Bahsettiğim gibi, girişimcilik alanında desteğe ihtiyaç var. Biz de Bakanlık olarak bu kapsamda çalışmalar yapıyoruz.

Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi’nde aşağıdaki 3 eylemin gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir:

Kamunun bu husustaki etkinliğini azami seviyeye çıkarmak üzere bir “kadın girişimciliği inisiyatifi” başlatılacaktır. Girişimcilik yönetim mekanizmasının da bir parçası olacak inisiyatif, hem konunun karar vericilerinin gündeminde sürekli olarak kalmasını sağlayacak hem de kadınlara yönelik faaliyetlere öncülük edecektir.

İnisiyatif bünyesinde, girişimcilik ve inovasyon alanlarındaki kadın liderleri bu alanlarda okuyan veya profesyonel kariyerlerine başlayan yüksek potansiyele ve becerilere sahip kadınlarla buluşturan bir program başlatılacaktır.

İnisiyatifin merkezde olduğu bir iletişim ağı oluşturulacak, bu sayede kadın girişimciliği inisiyatifinin teknoparklar, üniversiteler ve kurumsal firmalar nezdinde etki üretmesi sağlanacaktır.

Milli Teknoloji Genel Müdürlüğümüzün inisiyatifi, çalışmalarıydı biraz önce bahsettiğim, bunlar da KOSGEB destekleri. KOSGEB ve TÜBİTAK bu konuda çok etkin çalışan kurumlarımız. Şöyle ki: 2010 yılından bu yana tüm ülke çapında girişimcilik eğitimleri veriyor KOSGEB. Bu kapsamda 1,5 milyonu aşkın vatandaşın da eğitimi sağlanmış. Hatta elektronik ortamda eğitimler verilmeye başlanmış, e-Akademi kurulmuş. Dolayısıyla, daha fazla geniş bir kitleye bu eğitimlerin verilmesi sağlanmıştır. Bu kapsamda, 2010 yılından uygulama sonuna kadar bu eğitimlere katılanların yüzde 47,2’si kadın girişimci adaylarıdır ki bu da gerçekten iyi bir rakam. Burada erkek ve kadın katılımcıların rakamlarından bahsediyor ama söylediğim gibi yüzde 50’ye yakın bir oranda kadın girişimci var.

Bunun dışında KOSGEB’in girişimcilik desteklerinden bahsedecek olursak Geleneksel Girişimci ve İleri Girişimci Programları var, 2019 yılında uygulanmaya başlanıyor. Söz konusu programlar kapsamında destek sağlanacak hedef kitle, yine, eğitim alıp eğitimden sonra işini kuracak, KOSGEB’e elektronik ortamda başvuru yapabilecektir. İleri girişimcilere ise bunlara ilave olarak, teknoloji seviyesiyle bağıntılı olarak 300 bin TL’ye kadar makine, teçhizat desteği; orta yüksek teknoloji alanlarında faaliyet gösteren işletmelerin mentörlük danışmanlık ve işletme koçluğu ihtiyaçlarına binaen 10 bin TL’ye kadar destek sağlanabilmektedir. Sertifika desteği kapsamında desteklenen işletmenin faaliyet konusuyla uyumlu mesleki ve teknik sertifikalar için geri dönüşümsüz olarak 5 bin TL’ye kadar destek sağlanmaktadır. Geleneksel Girişimci Programından faydalananlar maksimum 55 bin TL olurken diğerleri için genç, kadın, engelli ve şehit yakınlarına bu miktar 65 bin TL hibe olarak uygulanabilmektedir. İleri Girişimci Programından yararlanacaklarda ise 360 bin TL iken diğerleri genç, kadın ve engelli, şehit yakınlarına 375 bin TL’ye kadar hibe alabilmektedir. Yani KOSGEB bu eğitimleri herkes için veriyor ama kadınlar için daha ayrıcalıklı bir eğitim sağlamış oluyor. 2012 yılından bugüne kadar 53.646 kadın girişimciye girişimci destekleri kapsamında 1 milyar 538 milyonu aşan bir destek sağlanmıştır. Bu rakam 2012 yılından günümüze kadar girişimcilik destekleri kapsamında girişimcilere sağlanan destek tutarının yüzde 40,16’sını oluşturmaktadır. Yani yine yarıya yakın bir oran söz konusu.

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – KDV burada var mı?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – KDV istisnası mı?

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Evet, KDV istisnası var mı?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Şöyle, makine teçhizat desteği olarak olması lazım KOSGEB’de de. Biz teşvik uygulama yabancı sermaye genel müdürlüğü olarak veriyoruz teşvik kapsamında ama KOSGEB tarafından desteklenenlerde de var.

KOBİ’lerin finansmana erişiminin sağlanması yine önemli desteklerden bir tanesi. Banka tarafından işletmelere kredi kullandırılmasına müteakip faiz ve kâr payının tamamı veya bir kısmı KOSGEB tarafından karşılanıyor. KOSGEB KOBİ Finansman Destek Programı çerçevesinde yapıyor bu. Bu destek kapsamında günümüze kadar 8.154 kadın girişimciye bankalar tarafından 419 milyonu

aşan kredi kullandırma yapılmıştır. Bu söz konusu krediler için 47 milyon TL faiz tutarı KOSGEB tarafından karşılanmaktadır. KOSGEB desteklerinden sonra TÜBİTAK'ın uyguladığı desteklere geçecek olursak TÜBİTAK'ın çok da bu konuda hassas bir yaklaşım gösterdiğini de biz de bu vesileyle öğrenmiş olduk aslında çünkü bu amaçla kurumlarımızla konu başlığı olarak böyle bir konu başlığı olmuyor ama bu vesileyle biz de öğrenmiş olduk. TÜBİTAK süreçlerinde kadın araştırmacılar çalışma grubu kurulmuş. 2019 yılında TÜBİTAK süreçlerinde kadın araştırmacıların katılımının artırılmasına yönelik politika ilkeleri yayınlanmıştır. AR-GE ve yenilik destek programları kapsamında karar almaya yönelik oluşturulan yönetim mekanizmalarında proje değerlendirme, izleme süreçlerinde yer alan kadın ve erkek araştırmacıların katılımı konusunda denge gözetilmesi ve gerekli durumlarda kadın araştırmacı oranının dengeyi sağlayacak şekilde artırılması önceliklendirilmiştir. Mevcut durumda her araştırma destek grubunda en az bir grup yürütme kurulu ve bir danışma kurulu üyesi kadın araştırmacı olarak görev almaktadır. Kadın araştırmacıların AR-GE ve yenilik destek mekanizmalarına başvurularını teşvik etmek amacıyla araştırmacıların bakmakla yükümlü oldukları bebek veya küçük çocuklarına yönelik ihtiyaç duydukları kolaylaştırıcı tedbirlere AR-GE ve yenilik destek mekanizmaları mevzuatında yer verilmiştir. Bunun da gerçekten çok etkili bir destek olduğunu öğrendim ben de. Kadın araştırmacıların seyahat ve konaklama masrafları karşılanırken eğer bebekleri varsa bebeklerine ve onların bakıcılarına da bu imkân sağlanıyormuş; bu gerçekten çok hassas, güzel bir yaklaşım. Kadın araştırmacıların doğum nedeniyle kaybettikleri araştırma performanslarının resmi olarak aldıkları iznin süresinden bağımsız olarak telafi etmelerine olanak sunan bir uygunluk sistemi de geliştirilmiştir. Şöyle ki: Bu sisteme göre, doktora öncesi veya sonrası fark etmeksizin, her doğan çocuk için annenin doktora yaşından bir yıl çıkartılmaktadır yani bu doktora desteklerinde, araştırmacı desteklerinde doktora öncesi, sonrası belli süreler öngörülüyor ama bebeği olan kadınlar için ilave bir yıl verilmiş oluyor, tanınmış oluyor; desteklemek amacıyla.

Araştırma destek programları kapsamında, 2019-2021 yılları arasında ARDEB programları bünyesinde desteklenmeye hak kazanan projelerden yüzde 41'inin yürütücüsü kadındır. Bu oran, 2018'de yüzde 36 iken yüzde 41'e çıkmış bulunmaktadır. Son beş yıllık süreçte desteklenen projelerde yer alan kadın araştırmacıların sayılarında yüzde 3,5 oranında artış gerçekleşmiştir. 2021 yılında, TÜBİTAK tarafından verilen toplamda 17 "Bilim, Özel, Hizmet ve Teşvik Ödülü" almaya hak kazanan bilim insanlarımızın 8'i kadındır. 2018 yılında, toplamda ödül almaya hak kazanan 15 bilim insanımızdan sadece 1'i kadındır; maalesef. Avrupa Birliği Komisyonu tarafından yayınlanan "She Figures 2021" raporuna göre, ülkemiz, 27 AB üyesi devletlerin ve ilişkili ülkelerin arasında 1'inci sırada yer alarak AB projelerinde cinsiyet boyutunun araştırma ve inovasyon içeriğine en fazla dâhil edildiği ülke olmuştur. AB ülkelerinde yüzde 33 olan kadın araştırmacı oranı, ülkemizde yüzde 37'dir. Yine, STEM alanında AB ülkelerindeki doktora mezunu kadınların oranı yetersiz görünürken Türkiye'de bu oran yüzde 52'dir. Yine, bilgi teknolojileri alanındaki doktora mezunu kadınlarımızın oranı ise yüzde 48'dir. Yine, rakamlardan bahsediyor; arzu ederseniz gireyim o rakamlara, ne kadar araştırmacıya, kız öğrenciye, kadın araştırmacıya yer verilmiş, bahsedeyim. 2021 yılında desteklenen kız öğrencilerin oranı; Stajyer Araştırmacı Burs Programı'nda yüzde 56, Sanayiye Yönelik Lisans Araştırma Projeleri Destekleme Programı'nda yüzde 57, Öncelikli Alanlara Yönelik Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı kapsamında yüzde 64. 2021 yılında desteklenen kadın araştırmacı oranı ise; Genel Yurt İçi Doktora Burs Programı'nda yüzde 68, Öncelikli Alanlara Yönelik Yurt İçi Doktora Burs Programı'nda yüzde 62, Yurt Dışı Araştırma Burs Programı'nda yüzde 67, Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı'nda yüzde 59, Yurt İçi Bilimsel Etkinlik Düzenleme Desteği Programı'nda yüzde 51, Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı'nda yüzde 57, Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılım Desteği Programı'nda ise yüzde 52'dir. Dolayısıyla, bu desteklenen kadınların ve kız öğrencilerin yüzde 50'nin üstünde olduğunu görüyoruz.

Şu anda yatırım teşvik mevzuatı konusuna gelmiş bulunuyoruz ki benim çalıştığım Genel Müdürlük, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü. Dolayısıyla, yazınızda sormuş olduğunuz kreşlere ve yaşlı bakım hizmetleri için verilen desteklerle ilgili kısma gelmiş oluyoruz. Bizim için öncelikli yatırım alanlarından kreş ve okul yatırımları. 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Kararı'nın 17'nci maddesiyle özel sektör tarafından gerçekleştirilecek ilkökul, ortaokul, lise eğitimi yatırımları öncelikli yatırım konuları arasında sayılmıştır ve bu yatırımlar için 5'inci bölge destekleri öngörülmüştür. 5'inci bölge destekleri ne demek? Onu, şu şekilde göstermiş olayım: Haritamız böyle, Türkiye gelişmişlik açısından 6 bölgeye ayrılmış oluyor; eflatun olarak gördüğünüz kısım 6'ncı bölge, en yüksek desteklerin verildiği kısım. Mavi olan kısım da 5'inci bölge destekleri. Yani daha dezavantajlı olan bölgelere verilen desteklerimiz daha yoğun doğal olarak. Bazı sektörlerde nerede yapıldığından bağımsız olarak bu 5'inci bölge desteklerini veriyoruz.

Bunlar da neler, ondan bahsedeyim: 2014 yılında bir karar değişikliği oldu. Kreşler ve gündüz bakımevleri için öncelikli yatırım destekleri öngörüldü. Bu, aslında şöyle, sayılardan da biraz sonra göreceksiniz. Aslında bizim asgari yatırım tutarlarımız var. Dolayısıyla teşvik mevzuatı daha büyük yatırımlar için daha teşvik edici. Ancak böyle bir politika geliştirildi ve kreşleri de bu kapsama, teşvik kapsamına, 5'inci bölge destekleri kapsamına almış olduk. Biraz sonra hangi desteklerin olduğundan da bahsedeceğim. Hangi bölgede olursa olsun kreş ve gündüz bakımevi yatırımlarına 5'inci bölge destekleri veriyoruz. Ama eğer, o gösterdiğim 6'ncı bölgede ise 6'ncı bölge desteklerinden yararlanmış oluyor. Dolayısıyla bölge, dezavantajlı bölgede olduğu zaman daha yüksek desteklerden yararlanıyor.

Ancak yetişkinlerin eğitilmesine yönelik özel eğitim okulu gibi özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi için teşvik belgesi şu anda düzenlenmiyor. Onun dışında okul öncesi, ilkökul, lise, eğitimin tamamına destek veriyoruz. Ayrıca milletlerarası özel öğretim kurumlarının açılmasıyla ilgili de yine 4875 sayılı Kanun'da farklı kurallar getiriliyor. Sadece onlar, Türk tabiiyetindeki öğrencilerin devam edebileceği eğitim kurumu açabiliyorlar.

Burada, hangi destekleri verdiğimiz görünüyor. Sayın Vekilimizin söylediği gibi burada KDV istisnası var makine teçhizat destekleri için, gümrük vergisi muafiyeti var. Vergi indirimi uyguluyoruz. Vergi indiriminin dışında bahsettiğim gibi yani kazançlarından yüksek oranda masraflarını düşebiliyorlar bu anlamda. Sigorta primi işveren hissesi desteği uyguluyoruz ki bu da çok kıymetli bir destek. Yedi yıl uygulanıyor ama eğer -sağda gördüğünüz kısımda- 6'ncı bölgede ise bu oran on yıla çıkıyor. Onun dışında faiz veya kâr payı desteği veriyoruz. Bunlar 5 puan ve 7 puan şeklinde, döviz kredisi olduğu zaman 2 puan. Onun dışında, eğer 6'ncı bölgede ise ilaveten sigorta primi işçi hissesi desteği ve gelir vergisi stopajı desteği uyguluyoruz.

Şimdi, burada rakamları da göstermek istiyorum size. Sol taraf, okul öncesi eğitim ve ilkökul yatırımları. Daha yüksek miktarda olduğunu görüyorsunuz yatırımların ancak sağ tarafta kreş ve gündüz bakımevi yatırımları var. Bunlar, nispeten daha az yani 1'inci bölgede, daha gelişmiş bölgelerde daha çok, 23; 3'üncü bölgede 13 gibi. Bir de 6'ncı bölgede daha fazla. Çünkü hem ihtiyaç çok, bir de desteklerimiz de fazla muhtemelen o nedenle orada sayı fazla. Şöyle, bahsettiğim gibi bizim asgari yatırım tutarlarımız var. Buna her kreş, yatırıma ulaşamayabiliyor, bir de süreçlerimiz de bizim biraz daha... Vergi indirimi, KDV desteği istisnası gibi şeyler olduğu için biraz daha destek gerekiyor açıkçası onlara. Dolayısıyla her kreşte de bu kapsam olmuyor, sayı çok yüksek değil ama biz öncelikli yatırım desteklerini bunlara veriyoruz.

Bu da yıllar itibarıyla, burada da görüyoruz yine eğitim yatırımları; okul öncesi eğitim, ilkökul ve kreş, gündüz bakımevi olarak. 2014 yılında bu değişiklik yapılmıştı öncelikli yatırım desteği. Dolayısıyla o tarihten sonra ciddi bir artış görünüyor ancak pandemi zamanında bir düşüş var yine her

konuda olduğu gibi. Gerçi diğerk yatırımlarımız artıyor, onu söyleyeyim, her konuda olduğu gibi demek çok doğru olmaz. Ama bu konuda, daha çok evlerde olduğu için çocuklar, anneler yatırımlar biraz düşmüş ama bundan sonra yine artabileceğine...

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Ben burada bu bölge mevzusuna takıldım. Şimdi, 5’inci bölge hakkı diğerk bütün bölgelere uygulanıyor diye anladım, doğru mu?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Şöyle: 5’inci bölge statüsü belli sektörlerle uygulanıyor. Bunlardan bir tanesi de kreş ve eğitim yatırımları; kreş ve okul öncesi yatırımları. Bunlar nerede yapılırsa yapılsın, mesela...

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Yani 1’inci bölge de olsa yatırım için başvurduğunda 5’inci bölge statüsünde değerlendiriliyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Evet evet, aynen öyle. Hani özellikle teşvik etmek istediğimiz sektörlerle bu şekilde daha yüksek destekler veriyoruz. Mesela maden yatırımları da böyle, hani maden yatırımlarının nerede olacağını seçemezsiniz ama desteklenmesi gereken bir yatırım. Dolayısıyla, onlar da 5’inci bölge yatırımı desteklerinden yararlanıyorlar.

Bunun dışında, sosyal hizmet yatırımlarımız var. Bu kapsamda, yine 3305 sayılı Karar’a göre sosyal hizmet yatırımları bölgesel destek unsurlarından yararlanabilmektedir. Burada da, bahsettiğim gibi, asgari yatırım tutarları söz konusu. 1’inci bölgede 4 milyon, 2’nci bölgede 3 milyon, 3’üncü bölgede 2 milyon, diğerk bölgelerde ise 1,5 milyon TL olması gerekiyor hani her türlü yatırım için; kreşler de buna dâhil.

Bu sosyal hizmetlerden bahsedecek olursak; bunlar barınacak yer sağlanarak yürütölen sosyal hizmetler -yaşlılara yönelik yardım hizmetleri, huzurevi gibi yatırımlar- asgari 100 kişilik olması kaydıyla bölgesel desteklerden yani daha yüksek desteklerden yararlanabilmektedirler. Fakat 2018 yılında yapılan değişiklikle bir bent eklendi yine. Resmî Gazete’de yayınlanan karar değişikliğiyle, “Asgari 5 milyon tutarındaki 100 kişi ve üzeri kapasiteli yaşlı ve/veya engelli bakım merkezleri ve esenlik tesisi” şeklinde değiştirilen düzenlemeye göre bu yatırımlar da öncelikli yatırımlar kapsamına alınmıştır ve bu yatırımlar da 5’inci bölge desteklerinden yararlanabileceklerdir. Yani 2018 öncesi yine bölgesel desteklerden yararlanabiliyorlardı ama hangi bölgedeyse o bölgenin desteğinden yararlanıyordu ancak 2018 sonrası bunlar da öncelikli yatırımlar kapsamına alınmış oldu.

Yine, burada da sosyal hizmet yatırımlarına verilen desteklerden bahsediyoruz. Bölgeler itibarıyla destekleri görebiliyorsunuz. 1’den 6’ya doğru gelirken bütün oranlar artıyor; vergi indirimi, sigorta primi hissesi desteğı süresi uzuyor. Onun dışında, faiz desteğı 3’den 7 puana kadar çıkıyor ve 6’ncı bölgede ilave desteklerimiz var.

Yine, sosyal hizmet yatırımlarının bölgeler itibarıyla sayılarını burada veriyoruz. 1’inci bölgede 105; en yüksek miktarda, 2’nci bölgede 76 ve 3’üncü bölgeden itibaren biraz daha azalıyor ama yine 6’ncı bölgede 35 adet sosyal hizmet yatırımı yapılmış.

Yine, yıllar itibarıyla bu yatırımları görebiliyoruz. Hani bir artış varken, özellikle 2018 civarında ama ondan sonra son birkaç yılda bu sayıda da bir düşme söz konusu olmuş.

Ayrıca, şöyle, bizim mevzuatımızda çok küçük bir değişiklik var. Bu çalışanların sigorta primlerini biz destekliyoruz ancak eğer kadın çalışansa, bu çalışma süresi bittikten sonra her istihdam edilen personel için her yıla bir ay ilave sigorta desteğı muafiyeti uygulanıyor; o kadar, bir yıla bir ay şeklinde uygulanıyor. Son desteğimiz de bu.

Ben teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Evet, biz teşekkür ederiz.

Komisyon üyelerimizden sunumla ilgili söz almak isteyen ya da katkıda bulunmak isteyen, sorusu olan varsa...

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Ben hepsi bitsin sonra...

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Bir sunum daha var mı?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Yok.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Yok, şu an bitti Sayın Vekilim.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Tamam.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Buyurunuz Sayın Vekilim.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Çok teşekkür ediyorum öncelikle sunumlarınız için.

KEFEK’in bir alt komisyonu olarak kurulduk biz; Kadınların İş ve Aile Yaşamlarının Uyumlaştırılmasında Karşılaşılan Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerilerinin Belirlenmesi Alt Komisyonu. Ben, bu sebeple, Komisyonumuzun çalışmalarına ışık tutacak bir noktaya işaret etmek istiyorum. Geçen hafta seçim bölgem Samsun’da şöyle bir olayla karşılaştık: Samsun’da bir gazeteci kardeşimiz Zeynep Irmak Öcal’ın yaşadığı bir olay bu. Zeynep kardeşimiz ulusal bir haber ajansında çalışıyordu. Çalışıyordu diyorum çünkü hem annelik görevini yerine getirip hem de işini yapamayacağı gerekçesiyle doğum izninin bitiminde işe geri döndürülmedi. Yani aslında bu olay tam da bizim Komisyonumuzun konusu yani aylardır da bunun için çalışıyoruz, dinliyoruz. “Kadın, anne olduktan sonra çalışamaz, eve hapsedilmelidir.” diyen, kadının toplumsal yaşama katılma hakkı olmadığını düşünen bir zihniyetin bu somut fiili bir örneği niteliğinde. O zaman ben şimdi arkadaşlarıma soruyorum burada: Bu komisyon niye kuruldu, neden kuruldu? Durum tespiti yapmak ve bu anlayışı besleyen her unsur ortadan kaldıracak yol ve yöntemleri geliştirmek için diye düşünüyorum. O zaman Zeynep kardeşimizin yaşadığı olay konusunda Komisyonumuz bir karar almalıdır diye düşünüyorum, net bir karar almalıdır. Komisyon olarak biz bu olayı kınayabiliriz Başkanım, daha da ötesi, bundan sonraki bir toplantımıza bu ajansın yöneticilerini de davet edelim diyorum, Komisyonumuza izah etsinler hani neyi düşünerek böyle bir kararı aldılar, bu işi yaptılar. Yani bir kadın hem çocuğunu büyütüp hem de mesleğini icra edebilir mi, edemez mi herkes o konuda fikrini söylesin ama rica ediyorum, öncelikle Komisyon olarak bu konuda bir tutum sergileyelim, bunu söylemek istedim.

Çok teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Sayın Vekilim, tabii, bahsettiğiniz konu üzücü bir konu yani gerekçe buysa kabul edilemeyecek de bir konu. Şöyle yapabiliriz: O arkadaşımız eğer bizim Komisyonumuzdan, KEFEK’ten konuyla ilgili bir talepte bulunup hani konuyu da bir özetlerse biz ilgili kurumdan, ilgili merciden o gerekçeyi de öğrenebilir ona göre bir yol haritası, bir uygulama yöntemi geliştirebiliriz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ama bireysel başvurulara sadece cevap veriyorsunuz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Ama şimdi biz, şimdi bakın...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Değerlendiriliyor ya, buraya davet edilmesi ayrı bir şey ya Başkanım. “Bireysel başvuru yapsın.” diyorsunuz değil mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Yani, şimdi tabii ki hani Sayın Vekilimiz konuyu bize aktardı ama kişinin kendi aktarması da önemli burada asıl hani siz de biliyorsunuz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bu konuyu gündeme alıp görüşebiliriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Yani o konuyla ilgili bir şeyde çalışma...

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Ajans, Doğan Haber Ajansı, onu da söyleyeyim, Doğan Haber Ajansı bunu yapıyor, en yaygın.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Çalışma Bakanlığı uzmanımız da burada yani.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMA UZMANI SAFİYE ÖZDEMİR – Çalışma Bakanlığına dilekçe vererek de çalışma müfettişleri, iş müfettişleri getirip iş yeri denetimi yapabilirler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Tabii bu konuyu, durum tespitini net olarak belirlememiz lazım bence hani o belirlenmeden şimdi afaki bir...

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMA UZMANI SAFİYE ÖZDEMİR – Rapor sonucunda iş yerine ceza verilebilir. İş müfettişlerinin yazacağı bir rapor sonucunda daha somut bir adım atılacağını düşünüyorum kişi açısından da işveren açısından da.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Komisyonu ilgilendiren bir konu ya hani biz de değerlendirebiliriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Tabii ama kişinin kendisinin de konuyla ilgili şikâyetini, serzenişini ya da durumunu da anlatması önemli ya. Şimdi, tabii, bizim kişinin gıyabında kendi kendimize bir hareket tarzı belirlememiz de yanlış olur bizim. Dedğim gibi, hani, konu o şekildeyse böyle bir konu bir kadın olarak, bir anne olarak, hele hele Komisyonumuzun çalışma alanı, işte, bu konuda çalışan bir Komisyon olarak da tabii kabul edilebilir bir gerekçe değil bu yani ama dediğim gibi, o arkadaşımız bu konuyla ilgili bir adım atarsa ona göre biz de inşallah Komisyon olarak gerekli adımları atarız.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMA UZMANI SAFİYE ÖZDEMİR – Komisyona da başvurabilir diye düşünüyorum. Komisyona başvuracak, Komisyon aracılığıyla kişinin dilekçesini ekte Çalışma Bakanlığına ilettiğinizde gerekli incelemeler yapılır zaten diye düşünüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Biz de zaten bir adım atmış oluyoruz bu şekilde.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Tamamdır, teşekkür ederim.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Efendim, ben biraz rakam soracağım müsaadenizle.

Söz aldım ama Sayın Başkan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Tabii.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler kapsamlı sunumumuz için; başını kaçırdım, kusura bakmayın.

Şimdi, 15'inci slayt, 2012'den bu yana genel destek oranlarını paylaşmışsınız. 2012'den bu yana erkeklere sağlanan destek oranında bir artış görüyoruz ama kadınlara sağlanan destekte 2018 itibarıyla bir düşüş yaşanıyor -doğru okuduğumu düşünüyorum- böylece de aslında cinsiyetler arası destek oranında bir uçurum var.

Yine, benzer şekilde desteklenen işletmeler bakımından da kadın yönetiminde desteklenen işletme sayısında 2018 itibarıyla yine bir istikrarsızlık var; bunun sebebi sizce nedir?

Yine, teşvikler, 26'ncı slaytınız... Burada da zaten yıllardır bu kreş sorunu verilen teşviklerle çözülememiş. Kreş ve gündüz bakımevleri işte, 2014'ten beri öncelikli yatırım kapsamında ama mesela bu slaytta kreş ve gündüz bakımevi yatırım teşviklerinde yine 2017 sonrası düşüş var, yine 2017 sonrasında belge adedinde artış var ama sabit destek tutarında orantılı bir artış olmadığını görüyoruz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Sabit yatırım.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bunun sebebi sizce ne? Yani doğru mu okuyoruz bunu, orada ekleyeceğimiz bir şey var mı?

Yine, bu bir önceki slayt 25, bölge ayrımlarıyla ilgili, dikkat çekici geldi bana ama belki siz biraz daha açıklayabilirsiniz. 2'nci bölge mesela, kreş ve gündüz bakımevi teşvik belgeleri de yatırımları da daha düşük ama 2'nci bölgede aslında Manisa, işte, Çanakkale, Aydın, Edirne gibi kadın istihdamının daha yüksek olduğu iller var, kentte yaşayan, işte, çalışan nüfusun çok olduğu iller. Bu teşviklerin daha fazla artırılması gerekmiyor mu ya da bunun artırılması için size göre ne yapılması gerekiyor ya da siz ne yapıyorsunuz bununla ilgili, yeterli buluyor musunuz?

Onun haricinde, bu ilk slaytlarınızda Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi'nde yer alan kadın girişimciliği inisiyatifinden bahsediyorsunuz. Güzel, bunun ne zaman kurulacağını öngörüyorsunuz, bununla ilgili bir planlama, bir tarih vesaire, bir şey var mı?

Yine, eğitim destekleri... Bir girişimcilik destekleri var KOSGEB kapsamında, bir eğitim destekleri var; vallaha ders gibi anlatmışsınız burada yani. Şimdi, bu eğitim destekleri KOSGEB tarafından, kadın girişimcilere iş geliştirme süreçlerinde danışmanlık ve rehberlik hizmeti olarak sunulacak diyorsunuz sunumda. Bu sistemi de KOSGEB'in genel girişimcilik eğitimlerinden farklı. Bu kapsamda acaba bugüne kadar bu danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinden kaç kadın yararlanmış, kaç kadına hizmet verilmiş, kaç kişi başvurmuş? Onun rakamları varsa onları paylaşır mısınız?

Yine, Yeni Girişimci Programı yine KOSGEB tarafından kadın girişimcilere sağlanan bir destek programı. 2019 yılından beri KOSGEB tarafından uygulanmaya başlanmış -sunumunuzdan öğrendiklerim- yüzde 45'ten fazlası kadın, kadın girişimci faydalıyor demişsiniz. Şimdi, bu, bir anda mı artmış 2019'da başlayınca yani şu anda, sizin Bakanlığımızın verilerine göre, hâlihazırda kadın girişimci sayısı kaç, yıllar içerisinde nasıl bir değişim göstermiş? O rakamları rica edebilir miyim varsa sizde?

Onun dışında, başta söylediniz mi bilmiyorum, daha önce Sanayi Bakanlığından gelenler söylemiş miydi, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığındaki kadın istihdam oranlarını da ayrıca verebilir misiniz? Bakan ve Bakan Yardımcısı nezdinde ne yazık ki bir kadın bulunmuyor, umarım önümüzdeki dönemde olacak ama en azından alt birim ve sizin gibi yönetici, karar alma mekanizmalarında, yönetim düzeyindeki kadın sayısı da ayrıca kaçtır? Onu da paylaşırsanız memnun olurum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Var mı başka?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bir tane daha soracağım sonra, siz onları...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Atlarsam hatırlatırsanız sevinirim.

Şimdi, başta var mıydınız o kısımda bilmiyorum ama şöyle ki: Şimdi, bizim bir asgari yatırım tutarımız var; 1,5 milyon TL. Bu teklif bize geldiği zaman aslında dedik ki “Doğru yer biz değiliz.” Kreşleri destekleyecek doğru yer biz değiliz çünkü hem bizim -dediğim gibi- süreçlerimiz biraz zor süreçler. Hani, biz, daha büyük firmaları, daha büyük yatırımları destekliyoruz. Dolayısıyla “Kreşler bu kapsamda olmayabilir.” diye görüşümüzü söyledik ama dediğim gibi böyle bir politika vardı “Peki, bakalım ne olacak?” dedik. O çerçevede dediğim gibi kreşler az, ikinci bölgede -dediğiniz gibi mesela- 2 tane. Olabilir, demek ki daha küçük işletmeler var burada. Yani o 1,5 milyonu karşılayamayacak işletmeler var belki.

Bazen de tabii -hani dediğim gibi- bunların, bu desteklerden yararlandıktan sonra yatırımı tamamlayamazsanız geri dönüşü de sıkıntılı oluyor yani cezasıyla birlikte alındığı için bu vergi destekleri. Dolayısıyla kreşlere çok uygun destekler değil aslında bizim mekanizmalarımız. Ama demek ki biraz daha büyükler var, yavaş yavaş giriyorlar. İkinci bölgede benim düşüncem tahminen başvurmamışlardır, daha küçük kreşler vardır. Yoksa dediğiniz gibi gelişmiş bölgeler burası da, kadın istihdamı da yoğundur; benim görüşüm o.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Siz oraları kontrol etmiyor musunuz, kontrol edip denetlemiyor musunuz? Sizin birim yapmıyor mu?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Bunun denetimi söz konusu değil, isteyen yararlanıyor bundan.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İsteyen yararlanıyor da yani ona teşvik eden hani tanıtım...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Tanıtımı her zaman yapıyoruz. Tabii illerin sanayi odaları çağırıyorlar bizi, her zaman gidip anlatıyoruz çoğunlukla program düzenledikleri zaman. Hatta...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yani çok efektif değil o zaman sizin bundan yararlanma oranınız.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Olmayabilir yani kreşler için öyle. Dedğim gibi daha küçük ama okullarda mesela eğitim anlamında çok yüksek. Eğitim, ilkökul ve ortaöğretim, lise, o kapsamda çok yararlanıyorlar, daha büyük yatırımlar çünkü.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Bakanlığın ismi adı üstünde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olduğu için hedefi eğitim değil, sosyal hizmetler değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Destek ve teşvik...

Şimdi şöyle de bir şey var, hani ben bunu sonunda söyleyecektim ama antrparantez içerisinde de burada bir ön bilgi olarak ifade edebilirim: Şimdi hem Sanayi ve Teknoloji Bakanımızla hem Millî Eğitim Bakanımızla çeşitli vesilelerle belli programlarda bir araya geldiğimizde, o kısa sohbetlerimizde bu Komisyonumuzun çalışma alanından ve işte bu kreşlerin, OSB'lerdeki kreşlerin özellikle gerekliliği ve devamlılığının sağlanması noktasındaki o beklentileri de dile getirdiğimizde... Şimdi, Bakanlığınız -hani belki siz söyleyeceksiniz- bu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yeni dönemde OSB'lerde kreşlerin kurulumunu gerçekleştirecek.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Tabii, tabii.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Bu sürekliliğinin sağlanması noktasında da Millî Eğitim Bakanlığımız inşallah devreye girecek. Bunu da bir ön bilgi olarak... Yakında bunun duyurusu da muhakkak yapılacaktır. Dedğim gibi bu hani sayın vekilimizin de biraz önce ifade ettiği gibi öncelikli alan tabii Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, bu kreş noktası belki birincil çalışma alanı olmayabilir ama işte bu tam da Komisyonumuzun çalışma konusu olarak işte kadını istihdamda daha kalıcı, sürekli hâle getirme noktasında, desteklenmesi noktasında bunlar katkılar yani bu anlamda.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yatırımı veriyor, vermişler yani görevi.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Zaten On Birinci Kalkınma Planı'nda o yer alıyor, başta da bahsettim, OSB'lerde kreş kurulmasıyla ilgili bir tedbir var. O tedbir çerçevesinde de -Bakanlığımızda- OSB'lerde kreşler başladı, devam ediyor. Belki tekrar açıklanacaktır ama şimdiye kadar da OSB'lerde 26 adet kreş kurulmuş ve devam ediyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Hani sonrasında da hızlı bir şekilde yaygınlaştırılacak, benim bahsettiğim konu.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – O anlamda dediğiniz gibi kredilendirilmesi söz konusu, bu kreşlere yönelik destek verilmesi de söz konusu.

Ben şöyle...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – 15'inci slaytla ilgili sormuştum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Ha, şimdi şöyle: KOSGEB bizim bağlı kuruluşumuz. Ben baştan da anlattım, dün bir hazırlık yaptık, bütün kurumlarımızdan acil kodla bilgi istedik onlardan gelenleri size topluca sunuyoruz. Bu konuda ilave bilgi isterseniz KOSGEB'ten talep edebiliriz, onlar bize bunları sundular, doğrudan uygulamada değiliz, dediğim gibi, ben, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğündeyim ama ilave bilgi isteyebiliriz, dediğiniz gibi.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – O zaman, bunun sebebiyle ilgili, Komisyona yazılı bir şey sunarsanız çok sevinirim.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Olur, göndeririz onu.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Eğitim desteklerini sormuştum. Ne kadar kadın danışmanlık ve rehberlik hizmetinden faydalandı, kaç kadın başvurdu?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Bu yine, dediğim gibi, KOSGEB'in ilave bilgisi. Nilay Hanım not almıştır, onlardan biz temin ederiz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Girişimci oranları varsa, kadın girişimci oranları yıllar içerisinde ne kadar değişmiş?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Tamam, onları tekrar isteyelim biz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI UZMANI NİLAY CAMCI – Eğitimlere katılan kadın girişimci, kadın ve erkek onun bir dağılımı vardı ama siz onun dışında istiyoruz herhâlde değil mi?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yok, hayır, ben... Genel girişimcilik eğitimlerinden farklı olarak eğitim destekleri, KOSGEB eğitim destekleri diye bir şey var burada. Sizin sunumunuzdan anladığım, 3 tane destek programı sunuyor KOSGEB.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Evet.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Girişimcilik eğitimleri, destekleri ve KOBİ finansman destekleri.

Bir: Hâlihazırdaki girişimci kadın oranları nedir? Yıllar içerisinde ne şekilde gelişmiş, değişmiş ve ilerlemiş?

İki: KOSGEB eğitim destekleri programı kapsamında, bu genel, KOSGEB tarafından kadın girişimcilere iş geliştirme süreçlerinde danışmanlık ve rehberlik hizmetleri verilmesi, bu kapsamda, işte, bugüne kadar kaç kadın bu destek hizmetinden faydalanmış ve başvurmuş? Bu birincisi. İkincisi, ne kadarı faydalanmış?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Şimdi, o detay bilgileri, olmazsa... Siz, sunum şeklinde, vekilimizin bütün sorularını yazılı olarak, detaylı bir şekilde...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Yazılı bilgi veririz not olarak.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ya, çünkü bunları alamadıktan sonra yani “şunu yapıyoruz, bunu yapıyoruz” güzel, hani, faydalaniyoruz ama o bilgilere, rakamlara ulaşamadıktan sonra bence çok fazla bir değerlendirme fırsatı olmuyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Tabii, genel olarak rakamları vermişler, kadınların katılımı yaklaşık olarak yüzde 50.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bu kadın girişimciliği inisiyatifi ne zaman kuruyorsunuz?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Onu söyleyeceğim.

Şimdi, bu, Millî Teknoloji Genel Müdürlüğümüzün bir çalışması, inisiyatifi. Millî Teknoloji Genel Müdürlüğümüz yeni kuruldu, dolayısıyla çalışmalarına yeni başladı. Hani, eğer öyle bir tarih olsa zannediyorum burada vereceklerdi ama çalışmalara başladıklarını biliyorum ben. Şu anda belli bir tarih yok benim bildiğim.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bir de kadın oranlarını da bekliyoruz, onlarda mı yok sizde?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Hangisi?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bakanlıkta yönetici pozisyonundaki kadın oranı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Şimdi, bu, tabii, Sayın Vekilim, şu anki Komisyonumuzun çok da çalışma konusu olmadığı için Sayın Genel Müdür Yardımcımızın şu an o istatistiki bilgisinin olmaması normal.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sorularımı beğenmediniz mi?

Yok, bir tek bu değil yani. Gayet ilgili bence.

Yine, bir soru daha sorayım. Bunu sormayacaktım, vaktimiz kısıtlı madem, bir soru daha sorayım o zaman, uzatayım biraz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Buyurun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Şimdi, bu sunumda var, 2020 tarihli 7256 sayılı Kanun, Resmî Gazete’de yayımlanmış, kanundan okuyorum, genç ve kadın istihdamı ile mesleki belgesi olan sigortalı istihdamı hâlinde uygulanan iş veren primi teşviki ve ilave istihdam prim teşvikinin 31 Aralık 2023’e kadar uzatılması açısından yetki Sayın Cumhurbaşkanına veriliyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Evet.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bir kere, Bakanlığa ya da Meclise verilmiyor, Sayın Cumhurbaşkanına veriliyor. Bunu geçiyorum, eleştiriyoruz. Ama Sayın Cumhurbaşkanı da bu yetkiyi, bu teşvik uygulamasını 2022’ye kadar uzatıyor. Neden 2023’e kadar uzatmadı, bilmiyorum. Bunu da buraya böyle bırakıyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Ben yine, önceki sorunuzla ilgili aslında bildiğim kadarıyla... Yani tam rakam bilmiyorum ama şöyle: Biz Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü olarak Ekonomi Bakanlığının çatısı altında görev yapmaktaydık, 2018 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına geçtik. Ben o zaman -hatta hiç Genel Müdür Yardımcısı yoktu orada- tek kadın Genel Müdür Yardımcısıydım. Ancak şunu sevinerek görüyorum ki artık Genel Müdür Yardımcılığı ihdas edildi ve çok kadın da atanmaya başlandı. Aile Bakanımızın Dünya Kadınlar Günü’nde Anıtkabir’de bir programı vardı, sayımız epey vardı yani katılamayanlar olmuştu iş nedeniyle ama arttığını görüyorum ben.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Evet, daha da arttı, daha da artacak inşallah.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Şimdiye kadar, buraya sunum yapmaya gelip de “Sorularınıza yazılı cevap veririz.” diyen hiçbir yetkili yazılı cevap vermedi.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE
GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ZERGÜL ÖZBİLGİÇ – Bizim sözümüz sözdür.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Size güveniyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Yazılı cevaplar gelmeye başladı Sayın Vekilim.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Başladı mı?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Sizlere ulaştırılacak inşallah.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İnşallah, inşallah; işte, bir beş aydır çalışıyoruz, bekliyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BELGİN UYGUR – Kıymetli sunumlarınız, katkılarınız için çok teşekkür ediyorum. Sayın vekillerim, hem sizlere hem konuklarımıza katkılarınız için çok teşekkür ediyorum.

Bir sonraki toplantıyı planladıktan sonra, inşallah, yine duyurusunu yapacağız.

Şu an gündemimizde görülecek başka bir konu kalmadığından toplantıyı kapatıyoruz. İnşallah, bir sonraki toplantıda görüşmek üzere.

Kapanma Saati: 15.36

